

Nr 716

Av herr **Öhman** och herr **Persson, Helmer**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 188, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

(Lika lydande med motion nr 861 i Andra kammaren)

Utfallet av 1960/61 års budget visar en överbalansering på över 1 800 miljoner kronor. Det innebär att inte endast statens löpande utgifter finansierats utan att också investeringar och kapitalkostnader betalats med utgående skatter. Överskottet på den s. k. totalbudgeten uppges till ca 380 miljoner kronor.

I detta läge föreslår regeringen att omsättningsskatten skall höjas till 6,38 procent och att bensinskatten skall höjas med 5 öre per liter och för motorbrännolja 4 öre per liter, vilket innebär en ökning av den indirekta beskattningen med 1 080 miljoner kronor.

Som kompensation för denna skattestegring avskaffas den nuvarande skattegrupperingen beträffande den direkta statliga och kommunala skatten. Ortsavdragen fastställs för hela landet till 4 500 kronor för gifta samt 2 500 kronor för ogifta utan barn. Det totala skattebortfallet genom denna reform beräknas uppgå till 560 miljoner kronor. Därav faller 270 miljoner på kommunerna, som lovas full kompensation. Särskilt skattetyngda kommuner erhåller ökad ersättning med 30 miljoner kronor. Den nedre gränsen för påförande av avgifter till folkpension och sjukförsäkring höjes från nuvarande 1 200 till 2 400 kronors taxerad inkomst. Skattebortfallet beräknas härigenom till 15 miljoner kronor.

Höjningen av Ortsavdragen och avskaffandet av dyrortsgrupperingen beträffande skatterna är ett steg i rätt riktning, som nära ansluter sig till våra tidigare förslag om att den första intjänta 100-lappen i veckan bör vara skattefri.

En höjning av gränsen för påförande av socialavgifterna är också ett steg i rätt riktning, men enligt vår mening alldeles otillräckligt. Genom den konstruktion som nuvarande system med uttagandet av socialavgifterna har drabbas de mindre och minsta inkomstagarna synnerligen hårt. Vi vidhåller därför samma mening som vi tidigare hävdad, nämligen att socialavgifterna helt bör avskaffas och att kostnaderna för folkpension och sjukförsäkring täckes med skatteinkomster liksom övriga sociala förmåner.

Den kommunala beskattningen är särskilt betungande för mindre in-

komsttagare, och på detta område borde en verklig reformering av skattesystemet sättas in. Vi anser det vara självklart att staten i första hand övertar utgifterna för folkpensioneringen, skolväsendet och polisväsendet. Därigenom skulle en väsentlig lättnad i det kommunala skattetrycket åstadkommas och utrymme ges för kommunerna att ta initiativ till standardförbättringar på många områden som nu försummas på grund av det hårda skattetrycket.

De föreslagna skatteskalorna är så konstruerade att de som har lägre årsinkomst än 15 000 kronor, d. v. s. den överväldigande delen av samtliga inkomsttagare, inte får någon lindring i den statliga beskattningen utöver de blygsamma belopp som följer av Ortsavdragens höjande. De som ligger så lågt på inkomstskalan att de inte kan påföras några skatter får ingen nytta alls av skattesänkningarna, men däremot får de betala mer i oms.

Gifta inkomsttagare i grupperna mellan 20 000 och 30 000 kronor i årsinkomst är de enda som i någon avsevärd grad får lättnader i den direkta skatten.

Det torde också vara obestriddligt att den kompensation med 100 kronor per barn och år som föreslås inte medför att barnfamiljernas standard höjes på ett skäligt sätt. Klyftan i fråga om standard mellan barnfamiljer och andra minskas inte genom de nu föreslagna åtgärderna. En 2-barnsfamilj med en inkomst på 14 000 kronor drabbas genom omsättningsskatten av fördyrade levnadskostnader på lågt räknat 400 kronor om året. Då enligt finansministern en sådan familj erhåller en skattelättnad — om barnbidraget inräknas — på 315 kronor i Ortsgrupp V, är det uppenbart att just sådana familjer som verkligen borde ha lättnader i beskattningen får det rakt motsatta. En väsentlig uppräknings storlek är en rättviseåtgärd som inte längre kan skjutas åt sidan.

Folkpensionärerna är en annan grupp som missgynnas av förslaget. Det indextillägg på 50 kronor som bebådas i propositionen borde folkpensionärerna ha erhållit utan att omsättningsskatten höjes.

Det är obestriddligt att den utformning av skattepolitiken som nu föreslås inte innebär någon egentlig lättnad i skattetrycket för den stora majoriteten av inkomsttagare. Vad som sker är däremot en ytterligare förskjutning till indirekt beskattning, en skatteform som hårdast drabbar de mindre inkomsttagarna och gynnar dem som endast behöver avvara en mindre del av sina inkomster för det dagliga livets uppehälle.

Kommunisterna har vid 1959, 1960 och 1961 års riksdagar förordat en annan skattepolitik, en demokratisering av skattepolitiken, genom att en större del av statens skatteinkomster uttages av de stora förmögenheterna, bolagen, miljonärerna och andra verkligt stora inkomsttagare. Vi finner ingen anledning att inta en annan ståndpunkt inför det nu föreliggande förslaget. Då emellertid en uppgörelse redan är träffad mellan regeringspar-

tiet och centerpartiet som säkrar omsättningsskattens fortbestånd under överskådlig tid och propositionen inte ställer frågan omsättningsskatt eller ej, kan vi av formella skäl ej ställa ett yrkande om att slopa omsättningsskatten.

Vi anser emellertid att budgetöverskottet på 1 800 miljoner kronor ger utrymme dels för sänkning av den direkta skatten, dels för höjning av ordsavdragen och dels för den kompensation till barnfamiljerna och folkpensionärerna som föreslagits. Kostnaderna för dessa reformer uppgår, enligt finansministerns beräkningar, till sammanlagt 1 340 miljoner och kan således finansieras utan nya skattepålagor. Om staten för ytterligare höjning av barnbidragen, för en ordentlig standardhöjning till folkpensionärerna och för lättnader av den kommunala beskattningen behöver ökade inkomster, kan dessa anskaffas genom andra metoder. Vi har tidigare föreslagit, att förmögenhetsskatten höjes till genomsnittligt 2 procent på förmögenheter över 80 000 kronor, enligt den skatteskala vi föreslog i motion nr 668 i Andra kammaren 1959, och att bolagsskatten återföres till 50 % vid statlig beskattning. Vi upprepar dessa förslag, som bör kunna tillföra staten nya inkomster på minst 700 miljoner kronor.

Med stöd av vad ovan anförts yrkas,

att riksdagen, med bifall i övrigt till vad som föreslås i Kungl. Maj:ts proposition nr 188, avslår den föreslagna höjningen av den allmänna omsättningsskatten.

Stockholm den 17 november 1961

Gunnar Öhman

Helmer Persson